

Motion till riksdagen 2010/11:K2

av Kurt Kvarnström m.fl. (S)
med anledning av prop. 2010/11:100

2011 års ekonomiska vårproposition

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en höjd kvalitet i utbildningen av teckenspråkstolkar förutsätter en samverkan mellan högskola och folkbildning.

Motivering

Tillgången till välutbildade tolkar över hela landet är en grundläggande demokratisk fråga för gruppen döva, dövblinda och hörselskadade. Utbildningen ges idag vid sju folkhögskolor och finansieras dels genom folkbildningsanslag som fördelas av Folkbildningsrådet, dels genom särskilda anslag som fördelas av Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) vid Stockholms universitet. TÖI har ett nationellt tillsynsansvar för denna utbildning.

I proposition 2010/11:100 föreslår regeringen att de ändamål och verksamheter som finansieras från anslaget 14:2 *Bidrag till tolkutbildning och teckenspråklärover utbildning* under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid flyttas till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. I klartext handlar det om de medel som nu fördelas av Tolk- och översättarinstitutet. Därmed avvecklas TÖI från den 1 januari 2012 i enlighet med synen att särskilda inrättningar vid universiteten inte är i linje med den akademiska friheten.

Men till detta förslag kopplas en fråga som inte hänger samman med frågan om särskilda inrättningar vid universiteten, nämligen att möjliggöra att tolkutbildningarna kan genomföras som högskoleutbildningar. Frågekomplexet är inte nytt och har tidigare berörts i skolmyndighetsutredningens betänkande SOU 2007:79, som låg till grund för proposition 2007/08:50 *Nya skolmyndigheter*. Regeringen valde då att inte gå fram med utredningens förslag om en avveckling av TÖI och att överföra ansvaret för utbildningen av teckenspråkstolkar och kontakttolkar till Folkbildningsrådet.

Fel! Okänt namn på

I det kortfattade förslaget heter det nu att regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2012 med förslag till ändringar av utgiftsramar och anslag.

Utbildning av teckenspråkstolkar på folkhögskola

Utbildningen av teckenspråkstolkar och dövblindtolkar är idag en fyraårig utbildning på sex folkhögskolor, och det pågår ett utvecklingsarbete med en treårig variant på en folkhögskola. Frågan om tolkutbildningen har tidigare berörts i SOU 2006:54 *Teckenspråk och teckenspråkiga*, där utredaren i avsnitt 13.3 förordade en återgång till en tidigare modell med en tvåårig teckenspråkslinje och en tvåårig tolkutbildning men inte förordade ett ändrat huvudmannaskap: "Båda utbildningarna bör även i fortsättningen erbjudas av folkhögskolan och på sikt bör de utformas som högskoleutbildning på folkhögskola" (s. 300).

Med sin höga lärartäthet, med sitt stora mått av färdighetsträning och med möjligheten till möten med olika människor har folkhögskolan ansetts vara en gynnsam miljö för den som ska utbildas för tolkyrkets kommunikativa samspel.

Högskolepoäng fr.o.m. ht 2011

Frågan om högskoleanknytning har under det senaste decenniet varit aktuell både för utbildningsanordnarna och för brukarorganisationerna. Efter ett flerårigt utvecklingsarbete är det från höstterminen 2012 möjligt för studerande på folkhögskolornas tolkutbildning att antas till kurser på sammanlagt 60 hp, vilka till största delen ges på folkhögskolorna och examineras av Stockholms universitet.

Det är lovvärt att tolkutbildningar ges högskolestatus, men vi konstaterar samtidigt att denna utveckling redan har inletts. Vi önskar därför en tydlig markering av att den föreslagna omfördelningen av medel från utgiftsområde 17 till utgiftsområde 16 inte medför att folkhögskolornas samverkan med högskolan omintetgörs.

För att säkerställa en god tolkförsörjning över hela landet får inte resurser koncentreras till en utbildningsform och en enda ort. Här behövs fler kompletterande aktörer även fortsättningsvis, och det ligger i statens intresse att finna former för både finansiering och kvalitetssäkring om nu Tolk- och översättarinstitutet upphör som särskild inrättning vid Stockholms universitet.

Utbildning av kontakttolkar

Det som ovan sagts om utbildningen av teckenspråkstolkar gäller i tillämpliga delar även utbildningen av kontakttolkar, där TÖI idag fördelar medel till folkhögskolor och studieförbund. Förutsättningarna för denna angelägna

Fel! Okänt namn på

verksamhet berörs inte alls i proposition 2010/11:100, vilket vi finner synnerligen anmärkningsvärt.

Stockholm den 4 maj 2011

Kurt Kvarnström (S)

Carin Runeson (S)

Roza Güclü Hedin (S)